

Buizerd en Marteronderzoek aan de Van Vlietstraat ong. te Hillegom

Aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming

Colofon

Status:	Definitief
Project:	BE/2021/326
Datum:	25 juni 2021
Samensteller(s):	ing. L. Pieterman
Collegiale toets:	ing. G. Fairhurst
Revisie:	ing. M.A. Brinkbaumer (12 november 2021)

Opdrachtgever:

HLT SAMEN
Hoofdstraat 115
2181 EC Hillegom

Contactpersoon: Dhr. Menkveld

Disclaimer

Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.

© Blom Ecologie B.V. / HLT Samen

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Inhoud

1	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Planlocatie	5
1.3	Werkzaamheden	6
1.4	Te verwachten soorten en functies	6
1.5	Kader Wet natuurbescherming	7
2	Methode	8
2.1	Soorten	8
2.2	Theoretisch kader	9
2.3	Praktische uitvoering	10
2.4	Specifieke omstandigheden	12
3	Resultaten	13
3.1	Buizerd	13
3.2	Kleine marterachtigen	13
3.3	Steenmarter	13
3.4	Overige soorten	14
4	Conclusie en advies	15
4.1	Buizerd	15
4.2	Kleine marterachtigen	15
4.3	Steenmarter	15
4.4	Overige soorten	16
4.5	Vervolgstap(pen)	16
4.6	Te treffen maatregelen tijdens de werkzaamheden	16
5	Bronnen.....	17

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Nabij de Spoorstraat te Hillegom is een groengebied aanwezig (figuur 1.1). De initiatiefnemer is voornemens een woonwijk op de planlocatie te realiseren. Hierbij dienen watergangen te worden gedempt en delen van bosschages te worden gekapt. De beoogde ontwikkeling leidt mogelijk tot de aantasting van beschermde soorten en andere beschermde natuurwaarde. Derhalve is een oriënterend onderzoek uitgevoerd naar de potentie van de planlocatie voor deze beschermde natuurwaarden (Jansen, S., 2019). Uit het oriënterend onderzoek is naar voren gekomen dat de mogelijke functie van de planlocatie voor de volgende soorten onderzocht diende te worden: vleermuizen, rugstreeppad, boom bewonende roofvogels, grote bonte specht, ijsvogel en kleine marterachtigen. Behoudens kleine marterachtigen is door Jansen & Jansen Groenadvies B.V. reeds aanvullend onderzoek uitgevoerd.

Figuur 1.1 De planlocatie (rood omkaderd) is gelegen nabij de Van Vlietstraat ong. te Hillegom (bron kaartmateriaal: PDOK.nl).

Op basis van het oriënterende onderzoek kon de aanwezigheid van een vaste rust- en verblijfplaatsen en/of (essentieel) leefgebied van kleine marterachtigen en een nestlocatie van de buizerd niet worden uitgesloten. Om vast te stellen of de planlocatie daadwerkelijk een functie heeft voor vorengenoemde soorten was aanvullend onderzoek noodzakelijk. De initiatiefnemer heeft Blom Ecologie B.V. verzocht dit aanvullend onderzoek uit te voeren. In voorliggende rapportage worden de bevindingen beschreven.

Onderzoeksdoel

In dit aanvullende onderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen centraal gesteld:

- Zijn de buizerd of kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) aanwezig in de planlocatie?
- Op welke wijze maken deze soorten gebruik van de planlocatie? Zijn in de planlocatie migratieroutes, foerageergebieden, voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig?
- Hebben de voorgenoemde activiteiten een negatief effect op de voorkomende soorten en/of de functionaliteit van de voortplanting- en/of verblijfplaatsen en leefomgeving van de buizerd en/of kleine marterachtigen

1.2 Planlocatie

De planlocatie is gelegen nabij de Van Vlietstraat ong. te Hillegom. Het groengebied bestaat uit twee deelgebieden. Deelgebied 1, ookwel 'Het Sportveldje' genoemd, bestaat uit een raaigrasveld waarop 2 voetbalvelden aanwezig waren. Ten tijde van het uitzetten van het marteronderzoek waren de voetbalfaciliteiten verwijderd en was er een hondenuitlaatpark aanwezig. Deelgebied 2 gelegen ten noorden van deelgebied 1 en bestaat uit een open grasveld waar aan de randen dichte bosschages aanwezig zijn. Een deel van deelgebied 2 wordt gebruikt door een aangrenzend Preparatiebedrijf. In figuur 1.2 zijn een aantal foto's opgenomen die een impressie geven van de planlocatie.

Figuur 1.2 De planlocatie bestaan uit 2 deelgebieden. Linksboven, rechtsboven en linksonder zijn foto's van het onderzochte deelgebied 2. Rechtsonder is deelgebied 1 te zien.

1.3 Werkzaamheden

De initiatiefnemer is voornemens om op de planlocatie een woonwijk te realiseren. Hierbij maken de grasvelden plaats voor, onder andere, verharding en bouwvlak. De bosschages en andere groenstroken aan de randen van het perceel blijven grotendeels behouden binnen de beoogde ontwikkeling. De werkzaamheden zullen op hoofdlijnen bestaan uit:

- kappen en rooien van bomen: kap- en rooiwerkzaamheden;
- dempen of vergraven van de watergang(en) en/of uitgraven van nieuwe watergangen: graaf- en dempwerkzaamheden;
- verwijderen terreininrichting, waaronder gedeelte van het groen: graafwerkzaamheden, transport (afvoer) van materiaal en groen;
- egaliseren terrein: graafwerkzaamheden en grondtransport;
- realisatie nieuwbouw: algemene bouwwerkzaamheden;
- revitalisatie terrein en aanleg verharding: allerhande (straat- en hoveniers) werkzaamheden

1.4 Te verwachten soorten en functies

Uit het oriënterend onderzoek (Jansen, S., 2019) is gebleken dat voornamelijk deelgebied 2, wegens voldoende dekking en vele muizenholen (c.q. voedsel voor kleine marterachtigen), geschikt was als leefgebied voor kleine marterachtigen. Zoals eerder vastgesteld door Jansen & Jansen was er in 2019 sprake van een broedgeval van de buizerd. In dit onderzoek is de planlocatie mede onderzocht naar de buizerd. De gedeeltelijk te verwijderen groenstructuren (zoals in figuur 1.3 weergegeven) hebben mogelijk een belangrijke functie, als migratieroute, foerageergebied en/of rust- en voortplantingsplaats, voor kleine marterachtigen. De eerder vastgestelde buizerd nestlocatie is gesitueerd in de noordoostelijke houtwal.

Figuur 1.3 (links) De bestaande situatie. (rechts) De beoogde situatie. Tijdens de beoogde ontwikkeling zullen delen van bosschages worden gekapt en zullen de grasvelden plaats maken voor verharding. Andere groenstroken zullen worden verstevigd en uitgebreid.

In het rapport van het oriënterend onderzoek kwam tevens naar voren dat de planlocatie mogelijk geschikt leefgebied en/of een nestlocatie kan bevatten van roofvogels als buizerd, sperwer en boomvalk. Gedurende het marteronderzoek is ook gekeken naar het voorkomen van roofvogels op de planlocatie.

1.5 Kader Wet natuurbescherming

De soortenbescherming van Wet natuurbescherming valt op grond van internationale verdragen en nationaal beschermde soorten, uiteen in drie verschillende beschermingsregimes. Deze beschermingsregimes betreffen de Vogelrichtlijn (art. 3.1), Habitatrichtlijn (art. 3.5) en de nationaal beschermde soorten (art. 3.10). De buizerd is beschermd onder de Vogelrichtlijn Categorie 4. Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) vallen onder de nationaal beschermde soorten. Naar aanleiding van de beoogde werkzaamheden (paragraaf 1.3) kan overtreding van de volgende verbodsbepalingen optreden:

Wnb, art 3.1 lid 2 en 4 (Vogelrichtlijnsoorten)

Lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid (buizerd) te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels (buizerd) weg te nemen.

Lid 4: Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.

Wnb, art 3.10 lid 1(b) (nationaal beschermde soorten)

Lid 1 (b): Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden: de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a (bunzing, hermelijn en wezel) opzettelijk te beschadigen of te vernielen;

In Provincie Zuid-Holland, waar de planlocatie in is gelegen, geldt een vrijstelling op het bovenstaand verbod bij ruimtelijke ontwikkeling omtrent de bunzing, hermelijn en de wezel. In het oriënterend onderzoek is het advies opgenomen om desondanks de vrijstelling toch aanvullend onderzoek uit te laten voeren naar de mogelijke functie van de planlocatie voor kleine marterachtigen. Dit is geadviseerd met de verwachting dat bunzing, hermelijn en wezel hun vrijstelling zouden verliezen in de voorzienbare toekomst.

2 Methode

2.1 Soorten

Op de planlocatie kan de aanwezigheid van de buizerd en kleine marterachtigen als bunzing, hermelijn en wezel niet worden uitgesloten. Per soort is een bepaalde onderzoeksmethode en inspanning vereist op basis van de ecologie van de soort.

Buizerd

De buizerd (figuur 2.1) is verreweg de meest algemene roofvogel in Nederland. De soort wordt door heel Nederland waargenomen, zittend op akkerpalen, zwevend op de thermiek of biddend in de lucht. De soort wordt waargenomen in diverse landschappen zoals; uitgestrekte bossen afgewisseld met heide en boerenland, moerasbossen, boerenland met bosjes en houtwallen, duinvalleien met struweel en bosjes in steden. Buizerdparen hebben meerderen nesten in een territorium en switchen van jaar op jaar. Nesten worden het liefst gemaakt in de kruinen van hoge bomen of er worden oude nesten van andere (roof)vogels opgelapt (Vogelbescherming, 2021).

Figuur 2.1 De buizerd, rustend op een stronk (Bron: Martha de Jong-Lantink).

Kleine marterachtigen

De bunzing, hermelijn en wezel zijn kleine marterachtigen (figuur 2.2). Deze soorten zijn sterk gebonden aan kleinschalige landschappen met afwisselende structuren als houtwallen, bosschages, begroeide oevers, weides en parken. Afwisselende structuren bieden voldoende dekking en voedsel en zijn van groot belang bij de migratie. Alle drie de soorten zijn roofdieren die vaak dag en nacht actief opzoek zijn naar voedsel als kleine zoogdieren, amfibieën en (jonge) kleine vogels. Naast de belangrijke functies als dekking, voedsel en verspreiding moet een geschikt leefgebied ook voorzien in rust- en voortplantingsplaatsen. Droge plaatsen als oude hollen, houtstappels, holle bomen, takkenrillen, stobalen, puinhopen en ook oude schuren en stallen bieden geschikte rust- en voortplantingsmogelijkheden. De voortplantingsperiode van de soorten liggen tussen circa medio april en juni, dit is dan ook een actieve periode van kleine marterachtigen (Bouwens, 2017; Zoogdiervereniging, 2020).

Figuur 2.2 Links de bunzing, midden de wezel en recht de hermelijn (bron: © Zoogdierverseniging).

2.2 Theoretisch kader

Ten behoeve van ecologische onderzoek naar een aantal beschermde soorten in Nederland zijn door experts richtlijnen en of protocollen opgesteld. Deze richtlijnen zijn in zekere mate juridische kaders gaan vormen bij de toetsing van onderzoeken op juistheid en volledigheid. Voor kleine marterachtigen is een 'handleiding' gemaakt (Bouwens, 2017) welke in dit onderzoek als leidraad is gebruikt voor de kleine marterachtigen. De uitgangspunten zoals deze zijn geformuleerd in de richtlijnen en protocollen vormen de basis voor het soort specifieke onderzoek wat wordt uitgevoerd door Blom Ecologie B.V. In tabel 2.1 wordt voor de desbetreffende beschermde soorten beknopt weergegeven wat de onderzoeksperioden en methode zijn.

Tabel 2.1 Samenvatting van de uitgangspunten ten behoeve van onderzoek naar kleine marterachtigen zoals deze zijn geformuleerd in het Handreiking kleine marters (Provincie Noord-Brabant, 2017)

Buizerd
Inventariseren van broedende buizerds kan op basis van hun geluid, aangevuld met zichtwaarnemingen (aanwezigheid volwassen exemplaren of paartjes in geschikt gebied), territorium indicierend gedrag (balts e.d.) en nest indicierend gedrag of nestvondsten: -Inventariseren exemplaren: de aanwezigheid van een nest of van een rustplaats van een buizerd kan worden aangetoond door het uitvoeren van twee tot vier gerichte veldbezoeken. Deze moeten overdag na zonsopkomst plaatsvinden in de periode maart tot en met half mei, met een tussenperiode van minimaal 10 dagen. -Nesten waarnemen: veel nesten kunnen gevonden worden door voor half april (voor de bladgroei) geschikte bossen en beplanting uit te kammen. Oude nesten worden opgehoogd en nieuwe nesten zijn in die tijd voltooid. Bewoonde nesten zijn herkenbaar aan verse takken (oplichtend breukvlak) en alarmerende ouders. Ook kan hiermee het netwerk aan nesten van een paartje buizerd in beeld worden gebracht. Afwezigheid van broedende buizerds kan worden aangetoond, als er tijdens vier gerichte veldbezoeken in de periode maart tot half mei geen aanwezigheid kan worden aangetoond. De inventarisatie moet bij voorkeur tijdens goede omstandigheden (zoals weersomstandigheden, moment op de dag) plaatsvinden en met een tussenperiode van minimaal 10 dagen. Tevens moet bij voorkeur in de periode dat er nog geen blad aan de boom zit, minimaal eenmaal gericht naar nestlocaties zijn gezocht. Voor de buizerd gelden geen minimale inspanningen qua duur van het veldbezoek, de inschatting is dat 1- 2 uur voldoende is. (BIJ12 Kennisdocument buizerd, 2017)

Kleine marterachtigen

Functioneel (essentieel) leefgebied:

Bestaat uit foerageer-, dekking-, migratie-, rust- en voortplantingsplaatsen. Vorengenoemde kan worden vastgesteld door gebruik van marterboxen (hermelijn en wezel), cameravallen (bunzing), sporenbuizen en het zoeken naar sporen. Afhankelijk van de mogelijk aanwezige soorten, dient een onderzoek op maat uitgevoerd te worden.

Onderzoek dient uitgevoerd worden in de periode maar-augustus (actieve periode) gedurende zes weken of buiten deze periode gedurende twaalf weken.

(Bouwens, 2017; Tongeren 2017)

2.3 Praktische uitvoering

De praktische uitvoering valt uiteen in standaardprocedure tijdens elk veldbezoek, de reactieve onderzoekswijze die gehanteerd wordt en, indien van toepassing, de aanvullende onderzoeksmethodes. In totaal hebben er 4 veldbezoeken plaatsgevonden (tabel 2.2).

Tabel 2.2 Veldbezoeken op de planlocatie, met per veldbezoek welke functies zijn onderzocht.

Veldbezoek	Datum	Weersomstandigheden
Inzetten marteronderzoek	24-4-2021	0/8 bewolkt, droog, 0-1 bft, 10°C
1 ^e buizerdonderzoek (nestinventarisatie)		
Controle cameravallen en marterboxen	6-5-2021	4/8 bewolkt, droog, 1-2 bft, 9°C
2 ^e buizerdonderzoek (leefgebied + individuen)		
Controle cameravallen en marterboxen	18-5-2021	1/8 bewolkt, droog, 1 Bft, 16°C
Aanvullend buizerdonderzoek		
Controle & uithalen marteronderzoek	7-6-2021	0/8 bewolkt, droog, 0-1 Bft, 22°C
Aanvullend buizerdonderzoek		

Procedure

Op basis van de te verwachten soorten en de relatieve potentie voor deze soorten binnen de planlocatie wordt het aanvullende onderzoek ingericht. Voorafgaand aan de daadwerkelijke uitvoering wordt bekeken vanaf welke posities de planlocatie het meest efficiënt (strategisch) kan worden onderzocht. De strategische camerapunten zijn afhankelijk van de aanwezigheid van groenstructuren en watergangen.

Op basis van de te verwachten soorten, (buizerd, bunzing, hermelijn en wezel) en de relatieve potentie voor deze soorten binnen de planlocatie, is het aanvullend onderzoek als het volgt ingericht.

Buizerd

Om de aan te tonen of er op de planlocatie sprake is van een actief buizerd nest zijn er vier veldbezoeken uitgevoerd. Twee van deze veldbezoeken zijn uitgevoerd in de optimale onderzoeksperiode, de overige twee zijn uitgevoerd in de suboptimale periode. Het eerste veldbezoek (april) is gebruikt om gericht te zoeken naar nestlocaties, bij voorkeur voor er blad aan de bomen zit. Er wordt gezocht naar grote nesten, hoog in bomen opgemaakt uit takken en twijgjes. In het geval van de planlocatie is één buizerdnestlocatie reeds bekend (Jansen, 2019). Er zijn geen nieuwe nesten gevonden tijdens het nestgerichte onderzoek of de overige onderzoeken. Bij alle veldbezoeken is gekeken naar foeragerende buizerds, territoriaal gedrag, geluisterd voor baltsende individuen, bedelende jongen en gezocht naar sporen. Sporen waar naar gezocht wordt zijn, braakballen, krijtsporen en prooi-resten.

Een gecentreerde locatie waar veel krijtsporen aanwezig zijn, is een duidelijke indicatie van een 'vaste' rustplaats (roestlocatie). Een actief nest met jonge is zichtbaar aan een ring van witte poepspetters rond het nest. Ondanks dat twee van de veldbezoeken uitgevoerd zijn in de suboptimale periode zou bij een actief nest diverse individuen, jongen en/of sporen waargenomen worden. Ondanks dat niet alle veldbezoeken in de optimale periode uitgevoerd zijn, is er volgens onze inzienswijze voldoende onderzoeksinspanning geleverd om aan- dan wel afwezigheid van een actief nest aan te tonen.

Kleine marterachtigen

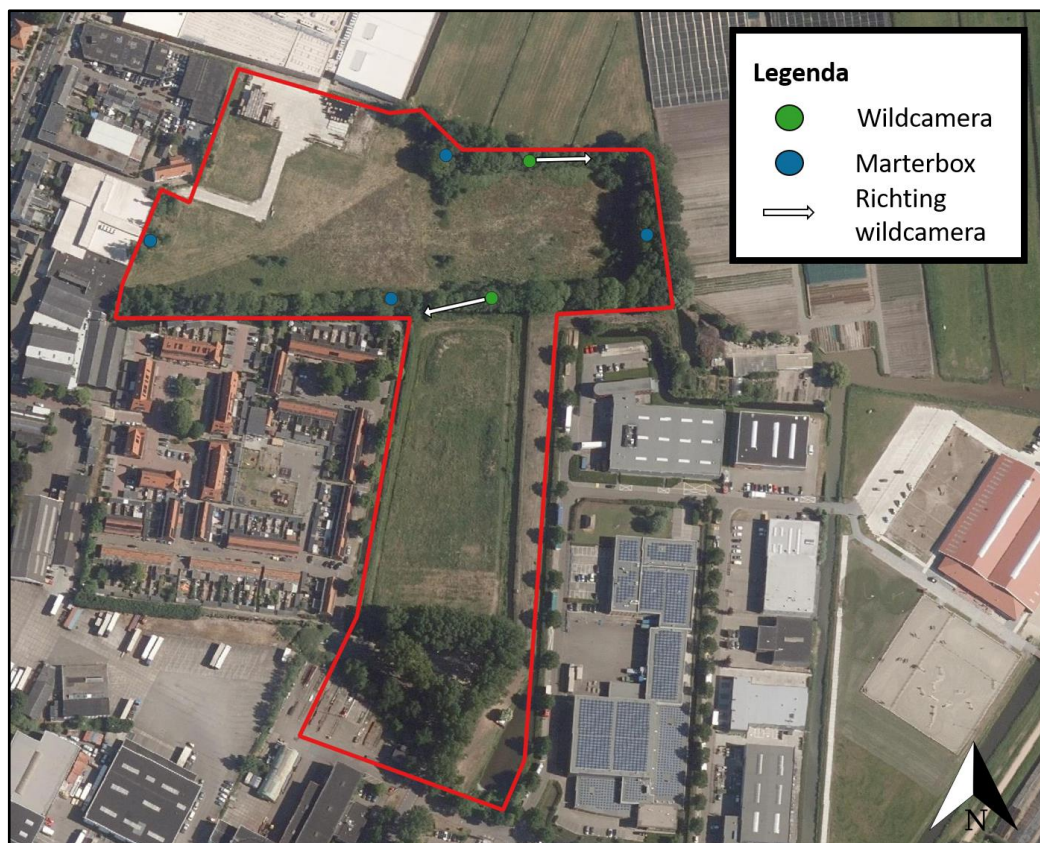
Om de aan- of afwezigheid van kleine marterachtigen vast te stellen zijn 4 marterboxen en 2 cameravallen (figuur 2.1). De onderzoeksmethoden zijn geplaatst op 'kansrijke' locaties als wissels, tussen braamstruiken, langs begroeide oevers en in bosschages (figuur 2.1). Het onderzoek heeft plaatsgevonden in de periode van 21 april 2021 t/m 7 juni 2021, gedurende een aaneengesloten periode van 6 weken.

De 4 marterboxen zijn geplaatst tussen/naast bosschages, braamstruwelen, ruigtebegroeiing en nabij watergangen. Een marterbox, ook wel *Mostela* genoemd, is een kist met een buis als opening. De buis leidt naar de binnenzijde waar een lokstof (sardientjes) wordt geplaatst (figuur 2.3). In de kist zit een camera met bewegingsdetector. Op de camera is een lens met sterkte geplaatst (2+). De cameravallen zijn opgehangen in een bosschage en langs een watergang.

Figuur 2.3 Voorbeeld van een van de marterboxen welke uitgezet zijn in het onderzoek.

Ten tijde van het uitzetten van het onderzoek is beoordeeld dat deelgebied 1 geen potentie kende voor kleine marterachtigen wegens het ontbreken van dekking (figuur 1.2). Derhalve zijn de materialen enkel in deelgebied 2 uitgezet (figuur 2.4).

Figuur 2.4 Locaties van de marterboxen (4) en cameravallen (2).

2.4 Specifieke omstandigheden

Tijdens de uitvoering van het onderzoek kan er sprake van dusdanig omstandigheden dat er mogelijk een vertekend beeld optreedt van de verzamelde resultaten. Hiermee wordt niet bedoeld het gemotiveerd afwijken van uitgangspunten zoals geformuleerd in de Kennisdocumenten en soorteninventarisatieprotocol. Tijdens het onderzoek was er (voor zover de onderzoekers hebben kunnen nagaan) geen sprake van omstandigheden die mogelijk effect sorteren op de onderzoeksresultaten.

3 Resultaten

3.1 Buizerd

Waarnemingen en aantallen

Tijdens alle onderzoekrondes is de buizerd (*Buteo buteo*) geen een keer waargenomen. Ook zijn er geen baltsende, bedelende jongen, foeragerende of biddende buizerd aangetroffen. Verder zijn er ook geen sporen die wijzen op aanwezigheid van de buizerd aangetroffen.

Nesten

De planlocatie is onderzocht met kennis van het nest dat is vastgesteld tijdens het onderzoek van Jansen & Jansen. Er is echter bij geen van de rondes een buizerd waargenomen. Derhalve is er geen sprake van activiteit dat indiceert dat er op de planlocatie sprake is van een actief nest.

Functioneel leefgebied

Wegens de afwezigheid van de buizerd op en rondom de planlocatie is er geen sprake van functioneel leefgebied of territoria van de soort op de planlocatie.

3.2 Kleine marterachtigen

Waarnemingen en aantallen

Tijdens de onderzoek rondes zijn geen sporen en/of waarnemingen van kleine marterachtigen als bunzing, hermelijn en wezel aangetroffen.

Rust- en voortplantingsplaatsen

Gedurende het onderzoek zijn geen rust- of voortplantingsplaatsen gevonden of sporen als latrines, uitwerpselen, prooi-resten of prenten, die wijzen op de aanwezigheid hiervan.

Functioneel leefgebied

Wegens het ontbreken van waarnemingen en sporen van kleine marterachtigen maakt de planlocatie geen onderdeel uit van het functioneel leefgebied van kleine marterachtigen.

3.3 Steenmarter

Waarnemingen en aantallen

Alhoewel er geen waarnemingen van kleine marterachtigen zijn gedaan, zijn wel waarnemingen van steenmarter vastgelegd op de cameraval aan de noordzijde van de planlocatie. Op de cameraval zijn 8 waarnemingen op verschillende data/tijden van de steenmarter vastgelegd (figuur 3.0). Opmerkelijk was dat de steenmarter zich bijna altijd van de oostzijde naar de westzijde verplaatste bij de opnames. In de marterboxen zijn de volgende soorten waargenomen: bosmuis, huismuis, huisspitsmuis en kat. Een kat probeerde met zijn/haar pootje bij de sardines te komen.

Rust- en voortplantingsplaatsen

Gedurende het onderzoek zijn geen rust- of voortplantingsplaatsen gevonden of sporen als latrines, uitwerpselen, prooi-resten of prenten, die wijzen op de aanwezigheid hiervan.

Steenmarter verblijft doorgaans in oude schuren of andere vormen van menselijke bebouwing. Gezien de steenmarter zich bijna altijd van het oosten naar het westen verplaatste is het zeer aannemelijk dat de steenmarter een vaste rust- en/of voorplantingsplaats heeft in het agrarisch gebied ten oosten van de planlocatie.

Functioneel leefgebied

Aangezien er meerdere malen een passerende steenmarter is waargenomen, is de scheidingsbosschage tussen deelgebied 1 en 2 onderdeel van de verplaatsingsroute van de steenmarter. Daarnaast is het aannemelijk dat de groenstructuren, als de bosschages en het hoog opstaand grasveld, in deelgebied 2 onderdeel zijn van het foerageergebied van de steenmarter.

Figuur 3.0 Een selectie van foto's van steenmarter op de planlocatie.

3.4 Overige soorten

Tijdens het onderzoek naar kleine marterachtigen zijn algemene vogelsoorten en zoogdieren waargenomen. De volgende soorten zijn waargenomen op de wildcamera's: haas, hond, kat, koolmees, meerkoet, merel, roodborstje en zanglijster.

Gedurende de 4 veldbezoeken zijn geen waarnemingen van roofvogels als buizerd, sperwer en/of boomvalk gedaan.

4 Conclusie en advies

4.1 Buizerd

In de periode april – juni 2021 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van de buizerd in het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in het Kennisdocument buizerd (BIJ12, 2017b). Uit de resultaten blijkt dat de planlocatie geen onderdeel uitmaakt van het functioneel leefgebied of territoria van de buizerd. De beoogde werkzaamheden leidt niet tot overtreding van een verbodsbepaling van de Wet natuurbescherming

4.2 Kleine marterachtigen

In de periode 21 april 2021 – 7 juni 2021 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) op de planlocatie. Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat aanwezigheid van kleine marterachtigen uitgesloten kan worden. Dit wordt onderbouwd door de afwezigheid van waarnemingen.

Blom Ecologie B.V. is van mening dat met de beoogde ontwikkeling, waarbij delen van het groen verwijderd worden, er geen functioneel leefgebied van kleine marterachtigen als de bunzing, hermelijn of wezel verloren zal gaan. Derhalve is door de beoogde ontwikkeling ten aanzien van kleine marterachtigen geen sprake van overtreding van de Wet natuurbescherming.

4.3 Steenmarter

In de scheidingsbosschage tussen deelgebied 1 en 2 is diverse malen een passerende steenmarter waargenomen. In het oriënterend onderzoek is geen aanvullend onderzoek naar steenmarter geadviseerd wegens het ontbreken van waarnemingen van de soort. Bijna alle waarnemingen van de steenmarter zijn gedaan waarbij het dier zich van het oosten naar het westen verplaatste. Het is zeer aannemelijk dat de steenmarter een verblijfplaats zal hebben in of nabij het agrarisch gebied ten oosten van de planlocatie. De groenstrook tussen deelgebied 1 en 2 van de planlocatie wordt gebruikt als verplaatsingsroute door de steenmarter. De bosschages aan de oostzijde en zuidzijde van deelgebied 2 kunnen mogelijk ook gebruikt worden als migratieroute en/of foerageergebied, echter zijn hier geen beelden van vastgelegd op de cameravallen. Gezien de ligging en de inrichting van, en de waarnemingen van steenmarter op, kan niet worden uitgesloten dat deelgebied 2 een functionele betekenis heeft in de vorm van foerageergebied en verplaatsingsroutes voor de steenmarter.

Blom Ecologie B.V. is van mening dat met de beoogde ontwikkeling geen rust- en/of verblijfplaatsen of essentieel functioneel leefgebied van steenmarter verloren zal gaan, gezien de groenstroken rondom deelgebied 2 grotendeels behouden blijven. Derhalve is er door de beoogde ontwikkeling ten aanzien van steenmarter geen sprake van overtreding van de Wet natuurbescherming. De functionaliteit van de groenstroken rondom deelgebied 2 dienen echter te worden gewaarborgd. Hiertoe dient een ecologisch werkprotocol met inrichtingsplan opgesteld te worden waarin maatregelen worden opgenomen die de functionaliteit van de planlocatie voor steenmarters waarborgen en versterken. Dit kunnen

maatregelen betreffen als het aanleggen van extra groenstructuren die op korte termijn geschikt zijn voor foerageer of verplaatsingsactiviteiten van steenmarters, het creëren van marterhopen en het werken buiten de kwetsbare periode (15 maart tot 1 september).

4.4 Overige soorten

Met betrekking tot de overige waargenomen soorten is er geen sprake van overtreding, mits de Algemene zorgplicht in acht wordt genomen.

4.5 Vervolgstap(pen)

Voor de uitvoering van de beoogde ontwikkeling zijn enkele maatregelen noodzakelijk om mogelijke overtredingen op verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (artikel 3.10 lid 1b) te voorkomen. Daarnaast wordt voorafgaande de beoogde ontwikkeling een Ecologisch werkprotocol opgesteld, ten gunste van de steenmarter, waarin maatregelen en werkwijzen zijn opgenomen waarmee de functionaliteit van de bosschages in deelgebied 2 gewaarborgd wordt. Daarnaast dienen de werkzaamheden buiten het broedseizoen van algemene vogels uitgevoerd te worden (medio maart t/m medio juli). Tot slot dient ten alle tijden rekening met de Algehele zorgplicht gehouden te worden.

4.6 Te treffen maatregelen tijdens de werkzaamheden

- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig worden gehandeld met alle voorkomende flora en fauna (Algemene zorgplicht).
- Ten aanzien van algemene vissoorten dient tijdens de dempwerkzaamheden één werkrichting aangehouden te worden ten aanzien van de Algemene zorgplicht. Hierbij moeten omliggende sloten bereikbaar blijven, zodat vissoorten uitwijkmogelijkheden hebben. Indien deze mogelijkheden er niet zijn, dient de sloot voorafgaand aan de werkzaamheden afgevisd te worden.
- Alle aanwezige vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken) gefaseerd verwijderen. Dit om bodembewonende dieren de kans te bieden in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten.
- Er wordt gelegenheid gegeven aan dieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.
- De planlocatie tijdens de werkzaamheden en in de nieuwe situatie niet verlichten en in de periode april-oktober de werkzaamheden tussen zonsopgang en zonsondergang uitvoeren (buiten schemerperiodes). Mocht verlichting noodzakelijk zijn hierbij een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toepassen (amberkleurig licht, lichtbundel nederwaarts richten, toepassen geconvergeerde lichtbundel).
- Mogelijke overwinteringslocaties van amfibieën (vorstvrije structuren als stenenstapels, houtwallen, dichte struwelen etc.) dienen verwijderd of ongeschikt gemaakt te worden buiten de overwinteringsperiode oktober – april.
- De werkzaamheden opstarten/uitvoeren buiten het broedseizoen van vogels (maart t/m september). Als de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd dient voor de aanvang door een ter zake deskundig gecontroleerd te worden of er broedvogels aanwezig zijn. E.e.a. op aanwijzing van deskundige. Als dit niet mogelijk is, dienen de potentiële nestlocaties buiten het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden.

5 Bronnen

Bouwens, S., 2017. Handreiking kleine marterachtige. Provincie Noord-Brabant, 's-Hertogenbosch

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie) 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Jansen, S., 2019. Vervolgonderzoek I Hillegom. Jansen & Jansen Groenadvies B.V., Rijssen.

Jansen, S., 2019. Quickscan Wet Natuurbescherming Sportveldje I Hillegom. Jansen & Jansen Groenadvies B.V., Rijssen.

Tongeren, K., 2017. Wezel en Hermelijn, Een literatuuronderzoek naar habitatvoorkeur en monitoringstechnieken. Zoogdiervereniging, Nijmegen.

Gebruikte websites

www.arcgis.nl

www.zoogdiervereniging.nl

